

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

DOLiS-035-327/12/MS

Warszawa, dnia 13 kwietnia 2012 r.

Pan

Marek Sawicki

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ul. Wspólna 30

00 - 930 Warszawa

WYSTĄPIENIE

Działając na podstawie art. 19a ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.), stosownie do którego Generalny Inspektor może występować do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo o wydanie bądź zmianę aktów prawnych w sprawach dotyczących ochrony danych osobowych, zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra o podjęcie działań legislacyjnych celem zmiany aktualnego stanu prawnego wynikającego z przepisów art. 23c ust. 3 ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. Nr 137, poz. 1300, z późn. zm.) zezwalającego na przeprowadzanie kontroli zgodności informacji dotyczącej wykorzystania materiału ze zbioru odmiany chronionej wyłącznym prawem jako materiału siewnego ze stanem faktycznym - hodowcom, organizacjom hodowców albo osobom upoważnionym na podstawie pełnomocnictwa bez ustawowego określania zakresu przetwarzanych w nim i dla jego potrzeb danych osobowych. W odniesieniu do danych osobowych wymienionych w art. 23 ust. 4 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin, zwracam się z prośbą o rozważenie zmiany dotychczasowej treści przepisu poprzez stworzenie zamkniętego katalogu przetwarzanych w nim danych osobowych.

W związku z powzięciem przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych informacji o działaniach podejmowanych przez Agencję Nasienną sp. z o. o. z siedzibą w Lesznie polegających na wzywaniu rolników do składania sprawozdań zawierających ich dane osobowe bez podania celu, w jakim mają to czynić oraz po przeanalizowaniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. Nr 137, poz. 1300, z późn. zm.), zwanej dalej również „ustawą”, wątpliwości Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wzbudziła treść art. 23 c ww. ustawy w zakresie, w jakim zezwala hodowcom albo organizacjom hodowców, albo osobom upoważnionym na podstawie pełnomocnictwa przez hodowcę albo organizację hodowców do przeprowadzania kontroli. Zgodnie z art. 23 a ust. 1 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin posiadacz gruntów rolnych, których powierzchnia przekracza 10 hektarów, albo organizacja reprezentująca posiadaczy gruntów rolnych są obowiązani do przekazywania hodowcom albo organizacjom hodowców, na ich wniosek pisemnej informacji dotyczącej wykorzystania materiału siewnego odmian roślin określonych w ustawie (zwanej dalej „wnioskiem”), jako materiału siewnego. Wnioski kierowane do rolników przez hodowców lub organizacje hodowców zawierają w szczególności: imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania albo nazwę i adres siedziby hodowcy a ponadto wskazanie odmiany lub odmian, w odniesieniu do których hodowca albo organizacja hodowców wnioskuje o udzielenie informacji oraz wysokość opłaty licencyjnej dla poszczególnych odmian roślin. Zgodnie z art. 23a ust. 3 sposób udzielania informacji dotyczącej wykorzystania materiału ze zbioru jako materiału siewnego ustalany jest w umowie, określonej w art. 23 ust. 4 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin. Użycie przez ustawodawcę w art. 23a ust. 2 zwrotu „w szczególności” oznacza, iż wniosek o przekazywanie pisemnej informacji dotyczącej wykorzystania materiału siewnego odmian roślin określonych w ustawie może zawierać jeszcze inne rodzaje danych, w tym stwarzać ryzyko pozyskiwania dodatkowych danych osobowych niewymienionych w przepisach ustawy. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych stoi na stanowisku, iż uprawnienie do pozyskiwania innych danych, niż określone we wniosku nie powinno być stosowane rozszerzająco przez hodowców lub organizacje hodowców, a w odniesieniu do danych osobowych wykraczać poza katalog danych określonych w ust. 2 pkt 1 ustawy. W tym celu zwracam się do Pana Ministra o rozważenie zmiany wskazanych niniejszym przepisów ustawy poprzez rezygnację z posługiwania się zwrotem „w szczególności” w odniesieniu do pozyskiwanych w ten sposób danych osobowych i tym samym stworzenie ich zamkniętego katalogu.

W przypadku natomiast niezawarcia umowy, informacja dotycząca wykorzystania materiału ze zbioru materiału siewnego odmiany chronionej zawiera (art. 23a ust. 4 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin): imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania albo nawet

i adres siedziby posiadacza gruntów rolnych (pkt 1), oświadczenie posiadacza gruntów rolnych o wykorzystaniu bądź niewykorzystaniu materiału ze zbioru (...) jako materiału siewnego wraz z podaniem nazw odmian, w stosunku do których wyłączne prawo posiada hodowca (pkt 3), imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania albo nazwę i adres siedziby przetwórcy, który wykonał dla posiadacza gruntów rolnych usługę przygotowania do rozmnażania materiału ze zbioru na materiał siewny (pkt 5), imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania albo nazwę i adres siedziby podmiotu, od którego posiadacz gruntów rolnych nabył kwalifikowany materiał siewny odmiany lub odmian (...), wraz ze wskazaniem ilości tego materiału (pkt 6). Wówczas uprawnienia kontrolne, zgodnie z art. 23c ust. 3 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin przysługują oprócz hodowcy i organizacji hodowców również osobie upoważnionej na podstawie pełnomocnictwa przez hodowcę albo organizację hodowców.

O ile kwestie uprawnień kontrolnych przyznanych hodowcom i organizacjom hodowców, regulowane w art. 23c ustawy o ochronie prawnej odmian roślin, nie dotyczące ochrony danych osobowych wykraczają poza kompetencje Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, to jego wątpliwości wzbudza przepis ust. 3 tego artykułu w zakresie, w jakim kontrola sposobu wykorzystania materiału ze zbioru jest dokonywana przez osobę upoważnioną przez hodowcę albo organizację hodowców na podstawie pełnomocnictwa o nieznanym zakresie przetwarzanych dla jego potrzeb danych osobowych. Ustawa nie precyzuje bowiem w jakim zakresie, w jaki sposób oraz dla jakich celów zostały pozyskane i wykorzystywane są dane osobowe osób przeprowadzających kontrolę oraz osób kontrolowanych przez hodowcę albo organizację hodowców.

Należy podkreślić, iż każdy podmiot przetwarzający dane osobowe jest obowiązany do stosowania przepisów ustawy o ochronie danych osobowych na każdym etapie przetwarzania tych danych, zarówno w sytuacji, gdy zbierają dane, przechowują je, czy też udostępniają, o ile przepisy aktów prawnych nie określają w sposób szczególny procesu przetwarzania danych osobowych. Ponadto ustawa o ochronie danych osobowych wymaga, aby dane osobowe były adekwatne w stosunku do celów, dla jakich są przetwarzane (art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych). Dane swym rodzajem i swą treścią nie powinny wykraczać poza potrzeby wynikające z celu ich przetwarzania. Administrator danych (pod którym to pojęciem – stosownie do art. 7 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych – rozumie się organ, jednostkę organizacyjną, podmiot lub osobę, o których mowa w art. 3, decydujących o celach i środkach przetwarzania danych osobowych) może zatem przetwarzać jedynie takie dane, które są niezbędne do osiągnięcia zamierzonego celu. Ocena przywołanej zasady adekwatności należy

do projektodawcy, który tworząc zamknięty katalog danych osobowych jakie ma zawierać określony dokument, powinien wskazać wyłącznie dane niezbędne dla celu jego sporządzenia.

Ustanowienie odpowiednich przepisów ustawy o ochronie prawnej odmian roślin nie tylko wyeliminuje wątpliwości dotyczące zakresu danych przetwarzanych w dokumencie pełnomocnictwa do przeprowadzenia kontroli, ale również przyczyni się do ochrony praw osób, których dane dotyczą.

Ze swej strony deklaruję chęć współpracy w tym zakresie, jako że organ do spraw ochrony danych osobowych zobligowany jest nie tylko do opiniowania projektów ustaw i rozporządzeń dotyczących ochrony danych osobowych (art. 12 ust. 5 ustawy o ochronie danych osobowych), ale także do inicjowania i podejmowania przedsięwzięć w zakresie doskonalenia ochrony danych osobowych (art. 12 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych). Zasygnalizowany w niniejszym wystąpieniu problem wydaje się natomiast ważki z punktu widzenia legalności procesu przetwarzania danych osobowych.

Jednocześnie proszę Pana Ministra o udzielenie odpowiedzi w przedmiotowej sprawie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, albowiem art. 19a ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych stanowi, że podmiot, do którego zostało skierowane wystąpienie, o którym mowa w ust. 1 jest obowiązany ustosunkować się do tego wystąpienia na piśmie **w terminie 30 dni** od daty jego otrzymania.

Informuję przy tym, iż treść niniejszego wystąpienia wraz z udzieloną odpowiedzią będą podlegały publikacji na stronie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych www.giodo.gov.pl.